Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 152. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го СЕРПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 12, 1983 No. 152. VOL. XC.

Олеся М. Орлан — нова обласна організаторка УНС

Олеся М. Орлан

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Організаційний Відділ УНСоюзу інформує, що з днем 1-го липня 1983 року Олеся Марія Орлан, яка мешкає в Ню Говп, Па, обняла пост обласної організаторки на терені Округ Лігай-Веллі, Скрентону, Вілкс-Беррі, а при тому буде відвідувати відділи сусідніх стейтів.

Олеся М. Орлан народилася в Ню Йорку, де закінчила середню освіту, а відтак для здобуття відповідної професії, була студенткою високих шкіл проєктування. Здобувши професію, вона працювала в різних великих комерційних установах.

В українській громаді нова організаторка є відома з активної праці для Союзу Українок Америки, Ліґи Українців Католиків Північної Америки та участи в церковних хорах. Якщо говорити про її діяльність в жіночих організаціях, то належала до Управи 71-го Відділу Союзу Українок Америки в Джерзі Ситі, була довголітньою референткою зв'язків Округи СУА в Ню Йорку, а відтак чотири роки цей сам пост сповняла в Філядельфійській Окрузі СУА. Також вона була „душею" і ініціятором заложення нового 112-го Відділу СУА в Воррінґтон, Па. Там належить до парохії української католицької церкви св. Анни і є членом парафіяльного хору. Вона є містоголовою метрополітального хору Філядельфії. Вона є активною в Управі Ліґи Українців Католиків Америки, де, ввесь час є в проводі на різних постах.

Знання і здібності Олесі М. Орлан та її активність в громаді вказують на те, що вона зможе оживити діяльність відділів УНСоюзу на своїй території і тим самим збільшити число нових членів. А, що нова організаторка має організаційні здібності, то доказом служить це, що вже в першому місяці своєї праці зуміла заложити новий Відділ УНСоюзу в Дойлставн, Па., до якого придбала 25 нових членів. Новий Відділ отримав порядкове число 144, а патроном обрано св. Анну.

Організаційний Відділ висловлює надію, що секретарі та урядовці відділів округи будуть гармонійно співпрацювати з новою організаторкою для добра відділів і цілого УНСоюзу.

На Союзівці відновляються відбиванкові турніри трійок

Лев Гайдучок (зліва) і його син Леонід в редакції „Свободи" в товаристві конферансьє Союзівки Ані Дидик.

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Т.К-ець). — У п'ятницю, 5-го серпня ц.р., до редакції „Свободи" завітав молодий спортовець Леонід Гайдучок у супроводі свого батька Лева Гайдучка, щоб розповісти про ще одну атракцію на Союзівці — турнір відбиванки.

У суботу і неділю, 20-го і 21-го серпня, турнір цей відбудеться трійками на оселі УНСоюзу в Кетскильських горах. Учасниками змагань у відбиванковій вмілості можуть бути лише грачі українського походження — хлопці й чоловіки. Колись, перед шістьма роками, такі турніри відбувалися на Союзівці й втішалися великим успіхом. Тож Леонід Гайдучок, ентузіяст цієї ділянки спорту, вирішив зорганізувати відбиванковий турнір на Союзівці, в чому йому допомагає Богдан Гайдучок, його стрийко, відомий спортовець.

Зацікавлені в участі у турнірі — як дружини, так і окремі спортовці, — можуть зголошувати свою участь, і то якнайскорше, листовно, або, щоб приспішити справу, телефонічно до Л.Гайдучка: Lenny Hayduchok, 15 Sandy Lane, Trenton, N.J. 08610. Телефонувати можна будь-коли на число (609) 585-7251. Покищо до участи у турнірі зголосилися вже грачі з Трентону й Нюарку.

Проводити турніром буде Леонід Гайдучок, колишній змагун відбиванкової дружини Пенсильванійського університету, дружини „Тризуб" та учасник різних турнірів, американських й українських, в рядах Американської відбиванкової ліґи.

Відбиванковий турнір розпочнеться в суботу, 20-го серпня, в 9-ій год. вранці.

Приміщення на Союзівці — нічліг і харчі, коштуватимуть змагунам 25 дол. денно, і їх треба замовляти якнайскорше.

В неділю відбудуться поминки св. п. М. і Н. Данильченків

Ню Йорк, Н.Й. — Канцелярія Наукового Товариства ім. Шевченка пригадує, що в неділю, 14-го серпня ц.р., відбудуться поминки св. п. Миколи Данильченка, колишнього заступника міністра фінансів УНР в Києві, та його дружини Наталії.

Поминальна Служба Божа буде відправлена в православній каплиці св. Володимира на Союзівці о год. 10:30 ранку, а Панахида буде відправлена над спільною могилою Покійних приблизно в годині 12:30 на міському цвинтарі в місті Покіпсі, Н.Й. Співатиме хор під керівництвом проф. В.Бакума. До участі у цих відправах запрошує Управа НТШ та Ювілейний Комітет 110-річчя НТШ.

В ҐВАТЕМАЛІ СКАСОВАНО СТАН ТРИВОГИ

Ґватемаля. — Новий голова держави Ґватемалі генерал Оскар Умберто Мехія Вікторес повідомив у вівторок, 9-го серпня, що він припиняє обмеження громадських свобід і заявив, що народ зможе користатися з „усієї діяльности, гарантованої з а к о н о м, включаючи політичну діяльність".

Цей крок, який генерал зробив лише один день після захоплення влади у військовому перевороті, розглядається як познака волі військових передати владу в руки цивільним якнайшвидше, щоб зберегти політичну стабільність.

Були також деякі познаки, що генерал Мехія Вікторес може приспішити вибори до цивільного законодавчого органу, назначені тепер на липень наступного року.

Генерал Вікторес скасував стан тривоги, певну форму надзвичайного стану, згідно з яким в країні обмежувалася свобода преси, виступів і зборів. Цей стан тривоги був введений 29-го липня генералом Ефраїном Ріосом Монттом після того, як група військових старшин зробила невдалу спробу скинути його. Новий переворот генерала Віктореса, міністра оборони, вдався в понеділок, 8-го серпня.

Генерал Ріос Мотт перебуває тепер в столиці Ґватемалі. Були чутки, що та чи інша військова частина відмовилася слухати розпоряджень нового уряду, але ці непідтверджені чутки припинилися і, здається, все в Ґватемалі спокійно. Столиця повернула до нормального ритму життя. Новий лідер Ґватемалі розпочав майже нормально своє урядування, приймаючи закордонних дипломатів. У вівторок ранком він прийняв американського посла Фредерика Чейпина, який після зустрічі заявив: „Ми обговорювали його урядову програму, яку він представив вчора, і його бажання близького діялогу з представниками уряду ЗСА".

ІЗРАЇЛЬ І СИРІЯ ЗНОВ ВІДКИНУЛИ ПЛЯН ЗСА

Бейрут, Ливан. — Спеціяльний посланець президента Роналда Реґена на Близький Схід Роберт МекФарлейн повернувся у вівторок, 9-го серпня, до Бейруту, не зумівши виправдати ливанських надій на виготовлення пляну виведення військ з Ливану. Невдача спіткала МекФарлейна як у Сирії, так і в Ізраїлі.

Посланець МекФарлейн повернувся до Бейруту, щоб повідомити президента Аміна Ґемаєля і його уряд про переговори з президентом Сирії Газефом Ассадом у неділю і з королем Савдійської Арабії в понеділок. По дорозі до Бейруту МекФарлейн зустрівся в Аммані з королем Йорданії Гуссейном.

Незалежна газета „Ан-Нагар", передаючи слова офіційної особи Ливану, заявила, що МекФарлейн передав прохання Ливану як Сирії, так і Ізраїлеві, пропонуючи опрацювання пляну виведення військ, але жадна із цих двох країн не сповнила надій Ливану, відкинувши ливанські пропозиції.

Під час зустрічей минулого тижня з МекФарлейном ізраїльці запропонували зустрітися з високими ливанськими представниками, щоб пояснити їм, що теперішнє відведення ізраїльських військ на південніші позиції з центрального Ливану є частиною повного виведення. Але Ізраїль відмовляється брати на себе зобов'язання подати вже тепер плян повного виведення своїх військ.

Згідно з повідомленнями, президент Сирії Ассад залишається непохитний у своїй відмові.

Після того, як Сирія та Ізраїль відкинули ливанську пропозицію, посланець МекФарлейн намагався переконати Сирію та Ізраїль хочби відвести свої війська від лінії їх розмежування в долині Бекаа. Ізраїль погодився на це, але Ассад відкинув і цю пропозицію.

Ізраїльський генерал Єгуда Коген сказав ізраїльському радіо, що як Сирія, так і Ізраїль укріпили свої позиції в Ливані і готові на довге перебування там.

Вміжчасі в Ливані продовжуються внутрішні заворушення та сутички поміж мусулманами і християнами. У середу, недалеко від місця перебування МекФарлейна в Бейруті, вибухла бомба, яка вбила чотири особи та поранила десять інших.

В Афганістані вояки переходять на сторону повстанців

Ісламбад, Пакістан. — Західні дипломати повідомили у вівторок, 9-го серпня, зі столиці Пакістану Ісламбаду, що понад 100 афганських урядових вояків були вбиті, а велике число інших перейшли на сторону повстанців під час бунту проти свого афганського старшини в південно східньому Афганістані, коли їх частина була в дорозі на боротьбу з повстанцями.

Командир групи військ, визначний полковник, був убитий, коли війська 8-ої афганської дивізії повстали в дорозі зі столиці Кабулю на боротьбу з повстанцями в районі Ґазні, а потім Кандагару. Цей бунт відбувся ще 30-го липня.

Повідомлення говорить, що повстанці почули стрілянину серед військових частин конвою поблизу Майдан Шеґр на шосейній дорозі до Ґазні приблизно 90 миль на південний захід від Кабулю. Багато вояків загинули у взаємному бою, а решта втекли до повстанців.

Інші дипломати в столиці Індії Ню Делі повідомили про становище у стратегічній долині Панджшір, яка знаходиться під контролею повстанців.

Афганські повстанці в цій долині, через яку проходить основна маґістраля постачання совєтського окупаційного війська, останнім часом відмовилися продовжити припинення вогню, запропоноване совєтською стороною, і плянують розпочати нові бої проти совєтських окупантів і афганських маріонеткових військ ще перед початком осені.

Повстанці використали короткотривале припинення вогню з великою вигодою для себе, зібравши великі запаси продуктів, зброї та боєприпасів і укріпивши свої позиції по всій долині.

100 КОНҐРЕСМЕНІВ ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ О. МЕШКО

Вашінгтон. (АОЛПУ). — Конгрес ЗСА знову звернув свою увагу на порушення прав людини і переслідування українських правозахисників в Совєтському Союзі. 100 законодавців підписали спільний лист з датою 2-го серпня ц. р. до совєтського лідера Юрія Андропова, в якому висловлюють своє стурбовання долею 78-літньої Оксани Мешко, яка перебуває на засланні у далекій частині Сибіру біля Китайської границі.

Жорстока потуга Совєтської імперії залишила глибокі шрами на життьовому шляху Оксани Мешко. Її переслідування почалися ще за сталінських часів. Вона була ув'язнена в роках 1947-55 за „політичну активність,шкідливу Совєтському Союзові". Відсидівши ув'язнення, їй признали статус „реґабілітованої". Але О. Мешко залишилася активною, а від 1972 року — року ув'язнення її сина Олександра Сергієнка — включилася в оборону переслідуваних українських і інших правозахисників.

Совєтський уряд посилив репресії проти О. Мешко, особливо після сформування Української Гельсінкської Групи в листопаді 1976 року, якої Мешко була одною з основоположників. Вона перейшла цілий ряд знущань, якими Совєтський Союз нагороджує інакшедумаючих: нелеґальними обшуками її помешкання, фізичними обшукуваннями, конфіскуванням її написаних праць, кореспонденції, книжок і інших особистих предметів, притриманням в бюрах КҐБ на допитах, шантажами друзів з наміром відстрашити їх від О. Мешко і в цей спосіб ізолювати її запроторенням в „психушку" на два місяці на психіятричну експертизу і т. д. Ці знущання завершилися її ув'язненням 10-го жовтня 1980 року і засудженням 6-го січня 1981 року на 6 місяців суворого режиму табору праці на 5 років внутрішнього заслання.

Промотором листа до Ю. Андропова, який був висланий 5-го серпня ц. р., був конгресмен Кристофер Смит з Ню Джерзі. Від часу його вибору до Палати Репрезентантів в 1980 році, він включився в численні оборонні акції за українських правозахисників і переслідуваних членів Української Гельсінкської Групи листами, резолюціями і виступами у Палаті. Під час його відвідин Совєтського Союзу його довго затримали і обшукували на границі.

Одна з найважніших конгресових резолюцій для українців спонзорована конгресменом Смитом є Резолюція ч. 205, яка увінчалася проголошенням 9-го листопада 1982 року Днем Української Гельсінкської Групи президентом Роналдом Реґеном. Також Резолюція

(Закінчення на стор. 4)

Частина міста Ню Йорку спаралізована в наслідок вогню трансформатора

Ню Йорк, Н. Й. — У середу по полудні 10-го серпня ц. р., прорвався головний водяний провід і почав заливати електричний трансформатор, який приміщувався три поверхи під землею у дуже незручному і недоступному місці. Вміжчасі трансформатор загорівся і треба було вилучити електрику у головній частині Мангеттену, де приміщується одягова індустрія і великі крамниці, банки та інші важливі торговельні центри.

У четвер вранці 12 бльоків цієї дільниці все ще не мали електричного струму, а компанія Консолідейтед Едісон заповіла, що роботи для привернення повної сили електричности будуть тривати до понеділка включно. Починаючи від 30-ої до 42-ої вулиці між Шостою і Сьомою авеню закриті усі підприємства, включно з крамницями Мейсіс і Ґімбелс, а головний коловий рух скеровано на інші вулиці. Не працюють також телефони.

Посадник Ню Йорку Едвард Кач і комішинер поліції Роберт МекҐваєр наказали перекинути у цю частину міста скріплені поліційні відділи, щоб часом комусь не забаглось, — як заявив МекҐваєр, — рабувати залишені дороґі підприємства, а електрична компанія перевезла підручні трансформатори, сила яких не дуже велика, але вони дають сяке-таке світло. Поліція із спеціяльними рефлекторами на автомобілях патролює ввесь час цю частину міста, хоч, як заявив Е. Кач, нюйоркчани виказались у цьому випадку дуже дружніми, одні одним допомагають і покищо не має загрози розкрадання майна чи відмови кооперації з міськими чинниками.

ФРАНЦІЯ ПОСИЛЮЄ ДОПОМОГУ ЧАДОВІ

Нджамена, Чад. — Офіційні джерела повідомили з Нджамени, що підтримані Лівією заколотники розпочали в середу, 10-го серпня великий наступ на північне місто-оазу Фая-Ляржо. Західні розвідки говорять, що втрата міста неминуча. Після полудня уряд втратив зв'язок з оточеними в місті військами.

В той час, як становище критично погіршало, до Нджамени прибули нові частини французьких військ з метою відстрашити лівійського лідера Муаммара Каддафі від дальшого просування вглиб території Чаду.

В Парижі міністерство оборони Франції заявило, що Франція пошле щонайменше 500 добре озброєних парашутистів, значно більше, ніж було повідомлено у вівторок. Західні джерела в Нджамені повідомляють, що урядові війська, які обороняють Фая-Ляржо, були під сильним бомбардуванням і артилерійським обстрілом і мусіли відступити на лінію оборони приблизно 20 миль від міста. Положення захисників Фая-Ляржо складне, якщо не критичне.

Перед тим чадські офіційні повідомлення говорили, що урядові війська відбили сильний наступ лівійських військ і продовжують обороняти місто, яке витримало понад тиждень сильні бомбардування лівійського летунства.

Міністер інформації Чаду сказав репортерам, що в середу раннім ранком колони заколотників і лівійських військ з півночі і заходу, підтримані ударами з повітря, рушили на місто, але були відбиті захисниками Фая-Ляржо. Ґарнізон міста останнім часом дістав підкріплення зброєю і боєприпасами, в тому числі американськими протилетунськими ракетами типу Редай.

Перші французькі війська прибули до Чаду з сусіднього Камеруну, інші з Центральної Африканської Республіки. Ще 130 парашутистів має прибути з Франції за 24 години. Франція далі заявляє, що її війська не братимуть безпосередньої участи в боях, а приїхали як інструктори для навчання чадських військ, як користуватися новою зброєю.

Вийшов німецько-український електротехнічний словник

Мюнхен, Західня Німеччина. — Виданням Українського Технічно-Господарського Інституту, тут випущено 644-сторінковий німецько-український електротехнічний словник в опрацюванні інж. Михайла Савчука, професора технічних шкіл. Технічним редактором цієї книжки є проф. Володимир Максимович.

Зацікавлені цим виданням можуть звертатися на адресу дружини автора: Mrs. A. Sawchuk, 5603 Post Rd., Bronx, N.Y., 10471 або на число телефону: (212) 543-9794.

У світі

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ зі столиці Пакістану Ісламабаду про те, що афганський уряд Бабрака Кармаля відклав ще на два роки термін побору студентів до армії. Такий крок дипломати розцінюють як намагання афганських властей заповнити службові та робочі місця в зруйнованій економіці країни. Закон, підписаний самим Барбаком Кармелем, дає право закінчившим учбові заклади залишатися ще два роки поза рядами армії, якщо вони погодяться поїхати на роботу, призначену урядом.

ОФІЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА БАГРЕЙНУ серйозно затривожені продовженням витікання нафти з ушкоджених війною іранських джерел. За останні сім місяців кожного дня приблизно від 4,000 до 5,000 барилок нафти витікає у води Перської затоки. Сама війна, яка ввійде у свій четвертий рік у вересні не тільки не дозволяє припинити витікання нафти, але й не дає змоги експертам оцінити, скільки нафти витікає, із скільки джерел, вже не кажучи про оцінку загрозливого витікання для рослинного і тваринного світів в самій затоці та на її берегах. Дотепер витекло вже в затоку понад 360,000 барилок, або 30 мільйонів гальонів нафти у плитку затоку. „Якщо витікання не буде припинене, наступлять побічні економічні та екологічні наслідки для затоки. Якими жахливими вони можуть бути, тепер ніхто не знає", — заявив міністер охорони здоров'я Кувейту Абдуль Рагман аль-Аваді.

БЕТТІНО КРАКСІ, перший соціялістичний прем'єр-міністер Італії представив у вівторок, 9-го серпня, парляментові програму свого уряду і підтвердив зобов'язання розмістити в Італії нові американські ракети середнього засягу, якщо до осені цього року не буде досягнено жадної угоди про зменшення кількости чи повну заборону розташування таких ракет в Европі. Переговори про укладення такого договору проходять вже давно в Женеві між американською і совєтською делеґаціями.

З ВАРШАВИ ОФІЦІЙНО ПОВІДОМИЛИ, що за період військового стану в Польщі загальне число 2,357 дисидентських активістів, в основному членів забороненої профспілки „Солідарність", еміґрували з Польщі зі своїми сім'ями. Генерал Рудольф Русін, голова пашпортного відділу міністерства внутрішніх справ, заявив тижневикові „Політика", що приблизно 6,300 інтернованих і активістів опозиції подали заяви на виїзд, і власті дотепер вже видали 5,727 пашпортів.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКОЇ столиці Сеулю повідомили, що минулого тижня розпочали свої польоти через Південну Корею літаки китайської летунської лінії, яка зв'язує Китай з Японією. Це перший раз в історії цих країн китайські літаки перелітають над простором Південної Кореї. Договір про транзитний переліт був підписаний ще в червні цього року після переговорів між японською, китайською та південнокорейською делеґаціями.

В Америці

АМЕРИКАНСЬКІ ВЧЕНІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що відкрита можливість існування планетної системи в найближчих до нас зоряних системах. Такі відомості вчені отримують від орбітальних астрономічних обсерваторій, які автоматично працюють в космосі. Супутник з астрономічними приладами інфрачервоного дослідження, який творить астрономічну орбітальну ляборатoрію і який був запущений минулого січня, відкрив, що зірка Веґа оточена ґіґантським диском або великими кусками твердої матерії. Наукова ляборатoрія Каліфорнійського технологічного інституту представила це відкриття як прямий доказ існування твердих тіл, які кружляють по орбітах навколо зірки, подібної до сонця.

ХОЛОДНИЙ ФРОНТ З ПІВНІЧНОГО ЗАХОДУ приніс спад температури і приємну прохолоду у східніх і північних районах ЗСА, де останніми днями висока температура доходила до рекордних рівнів, а в Бостоні в понеділок, 8-го серпня, побила рекорд 1949 року 95 ступенів за Фаренгайтом і досягла 96, — повідомляють метеорологічні служби країни. В інших місцях ЗСА також трималася висока температура, після якої прокотилися громовиці та зливи, які в деяких місцях завдали великої шкоди. Наприклад, сильні бурі були в стейтах Нової Англії, а в Малібу, Каліфорнія, буря пошкодила 90 будинків У південній Каліфорнії та Тексасі громові бурі повалили багато будинків і викликали багато нещасних випадків на дорогах, в яких щонайменше три особи загинуло.

КОЛИШНІЙ ПОСАДНИК КЛІВЛЕНДУ Деннис Кусинич, який був на найвищій посаді в той час, як місто переживало фінансову кризу в 1978 році, тепер знову здобув місце в Раді міста під час виборів, які закінчилися у вівторок, 9-го серпня Кінцеві неофіційні дані говорять, що Кусинич здобув 56 відсотків голосів над своїм противником Едвардом Рибкою, який здобув лише 44 відсотків голосів.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, August 14:

- 100 members of U.S. Congress sign letter on behalf of Oksana Meshko.
- WCFU sends memo to World Council of Churches on religious persecution in USSR.
- Dissident profile: Myroslav Marynovych.
- Captive Nations Week address by Jeane J. Kirkpatrick.
- Summer at Harvard's Ukrainian Institute.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Переговори з партизанами

Йдучи назустріч опозиції, яка вимагала заведення миру в Центральній Америці на базі переговорів з партизанами, що їх безпосередньо чи за посередництвом комуністичної Куби підтримує Москва, президент Реґен вислав до країн Центральної Америки окремого амбасадора Ричарда Стовна, колишнього конґресмена родом з Латинської Америки. Стовн зустрівся вже з одним із партизанських провідників та погодився стрінутися із ще двома іншими. Він роз'їздить по країнах Центральної Америки, шукаючи підтримки у проамериканських країнах та водночас торгується з партизанами, які воюють проти леґального уряду Ель Сальвадору. Але президент Реґен не обмежився до вислання цього свого мирового представника в пошукуванні миру шляхом розмов і „договорення". Він покликав теж до життя окрему Комісію під головуванням колишнього державного секретаря Генрі Кіссінджера з дорученням — виготовити плян тривкого замирення у Центральній Америці, ствердивши , що наступ комунізму проти Ель Сальвадору не має на цілі тільки цю одну країну, а цілу Центральну Америку. Коли б Москві з допомогою від її сателіта Куби та Нікараґуа, яка опинилася теж у „сфері впливів" СССР, вдалося завести комунізм у всіх країнах Центральної Америки, то це була б вже безпосередня смертельна загроза для З'єднаних Стейтів Америки. Реґен не покладається теж тільки на переговори з ворожими партизанами. Він виспав могутнє з'єднання військових кораблів, щоб переловлювати зброю, що її постачає партизанам Москва, і державний секретар Джордж Шулц запевнив Сенат, що такий показ збройної сили Америки має додатній вплив на замирення у загрожених комунізмом країнах Центральної Америки.

Проте існують поважні сумніви, чи взагалі можна договоритися з партизанами, які в більшій чи меншій мірі — ідеологічно та матеріяльно пов'язані зі Совєтським Союзом. Синдикована коментаторка Барбара Рем твердить одверто, що місія Ричарда Стовна згори засуджена на невдачу. Переговори цього дипломата з одним, трьома чи кількома провідниками ворожих Америці і Ель Сальвадорові партизанів не мають практичного значення, бо партизанський фронт складається аж із п'ятьох різних організацій, з яких кожна має свою армію та які інколи взаємно розсварені. Барбара Рем називає одну з таких „лівих", комуністичних чи анархістичних організацій, яка розпоряджає чотирма до шести тисячами добре озброєних і вишколених партизанів, які є прихильниками „перманентної" партизанської війни, аж до повної перемоги, себто заведення свого — комуністичного — режиму. Ото ж немає одного представництва ворожого партизанського руху, з якими можна би „говорити і договоритися".

Ричард Стовн уже отримав від своїх дотеперішніх партизанських контрагентів листу їхніх вимог. Між ними є вимога включення усіх збройних партизанських з'єднань до реґулярної армії Ель Сальвадору. У практиці це означало б, що ті комуністичні партизани зразу же поведуть розкладову роботу в армії. Партизанські лідери, з якими переговорював Стовн, рішуче відмовляються скласти зброю і включитися у мирне життя в Ель Сальвадорі. Вони відкидають теж підпорядкування себе теперішньому режимові у тій країні, а погоджуються на „тимчасовий невтральний режим", що його заступить новий уряд після переведення виборів, над якими матиме нагляд не теперішній уряд, а спільна з партизанами Комісія. Ці партизанські вимоги ясно пригадують тактику, що її прийняла Москва зараз же після Ялтинської конференції. Ось, наприклад, щодо Польщі, то створено „провізоричний невтральний" уряд в Люблині під фірмою Польського комітету національного визволення спершу з Едвардом Осубкою Моравським на чолі, але з віцепрем'єром комуністкою Вандою Васілевською, що її потім заступив Владислав Ґомулка, перший виразний ставленик Москви. Те саме було з усіма іншими країнами, де стояло совєтське військо: скрізь швидким темпом замінено „провізоричний невтральний" режим стовідсотковим комуністичним. Те саме загрожує Ель Сальвадорові чи цілій Центральній Америці, якби піти на гачок традиційної тактики — „угроблювання" демократичного режиму в окремих країнах з остаточною ціллю — запанувати в усьому світі.

Опановані патологічним страхом перед „другим В'єтнамом" американські демократичні законодатці спутують свободу президента Реґена, щоб він борони Боже не висилав проти партизанів у Центральній Америці американське військо. Але без ліквідації такого чиряка на американському континенті, яким є Куба Фіделя Кастра — не буде миру, бо його не дадуть ніякі переговори.

Ярослав Курдидик

КИТАЙ — ПОТЕНЦІЯЛЬНИЙ СОЮЗНИК ЗСА

В останньому часі деякі міжнародні політичні речники та коментатори почали переводити дуже цікаву та речеву аналізу сучасної американської закордонної політики; вони, може із немалою слушністю, роблять критичні завваги, що, мовляв, ЗСА, ще й досі не можуть здобутися на це, щоб іти простою, виразною лінією, а чомусь продовжують іти „лінією, що нагадує собою коливання, а іноді і повну зигзакуватість". Вищезгадані аналітики признають, однак, що ЗСА, особливо за останньої Адміністрації, добилися позитивних осягів, до яких слід зарахувати розбудову мілітарного потенціялу та закріплення стабільности в домашній економічній політиці.

Але з другого боку, ця ж сама Адміністрація продовжує завжди діяти ще так, неначебто вона „була поділена а не самовпевнена"...

Для прикладу коментатори наводять факти, що тоді, коли найгостріше засуджується Совєтський Союз за „продовжування і насаджування зла" в усьому світі — дослівно на всіх континентах, згадати б тільки Анголу, Етіопію, Афганістан, Близький Схід, а в останньому часі за „політику підміновування" у Центральній Америці, в тому ж самому часі проводиться полегші у побудові відомого і горезвісного „сибірського газопроводу". А на додаток, повторюється своєрідний „новий ленд-ліз", у якому ЗСА погоджуються у найближчому часі продати збіжжя за 10 більйонів долярів, таким робом немов би то рятуючи свого найбільшого ворога із катастрофічної харчової кризи.

Як дальший приклад коливання Уряду ЗСА наводиться політичне спілкування Америки з Тайваном, яке постійно дратує і насторожує Китайську Народну Республіку. Деякі політичні спостерігачі кажуть, що ця „дуальна політика нагадує їм у дечому — „куріозне кві — про кво", яке американці постійно продовжують, очевидно, із найбільшою некористю для себе, а посередньо для своїх союзників.

До вищенаведених критичних закидів закордонних речників приєднується із своїм авторитетним голосом Герман Канн із Гадсонського Інституту, який, у своїй нещодавній праці, наводить дуже цікаві і переконливі думки, чому то, мовляв, Китай для ЗСА, беручи до уваги не менше важливі проблеми Близького Сходу і Південної Америки, є одним із передових і особливих союзників, що своїм геополітичним, як теж і силовим потенціялом, створив уже насьогодні для Америки — „другий стратегічний фронт" проти Совєтського Союзу.

Канн підбирає і цитує вельми переконливі твердження із мемуарів колишнього президента Ніксона, чому то він вирішив шукати злагоди із тогочасним комуністичним Китаєм. Найважливішим пунктом тогочасної політики Ніксона, — каже Канн, — було піднайти рівнорядного партнера, який допоміг би ЗСА „приборкувати" в дечому агресивні зазіхання ненаситного совєтського імперіялізму. Президент Ніксон у своїх мемуарах наголошує, що, не зважаючи на свою мілітарну діймаючу перевагу над Китаєм, Совєтський Союз ще і в дальшому не перестає уважати Китай — з уваги на його „сусідньо-стратегічне близьке розположення" — більш нестерпним, як загрозу від ЗСА, що віддалені від нього на тисячі миль.

Совєтський Союз може не так побоюється „китайського людського моря", з якого він може у випадку потреби черпати велетенські військові резерви, а його проймає особливий страх перед нуклеарною зброєю Китаю. Знавці Заходу однозгідні в тому, що страх, якого не зможе перенести Росія, будь — вона білого, чи червоного кольору, — це знищення „матері- Москви". Аналітики російської ментальности підкреслюють у своїх твердженнях, що, мовляв, Москва для росіян, це те саме, що Єрусалим для жидів...

Як довго, — кажуть вони, — Китай матиме тільки одну ракету далекого засягу, що може загрожувати знищенням „столиці-Москви", воно готове залишитися до певної міри, найпевнішою запорукою, що Совєтський Союз, буде змушений глибоко призадуматися над цим „китайським Дамоклевим мечем, нуклеарного паралічу".

Найбільше занепокоєння у Москві викликало нещодавне повідомлення, що між американською і китайською делегацією розпочалися переговори про нуклеарну співпрацю. Ці переговори мають на меті допомогти розбудувати китайцям їхні атомові центри для мирних цілей, як також ЗСА хочуть злібералізувати закони в справі експорту американської технології до КНР.

На підставі обсервації наочних свідків, тобто, туристів і спостерігачів із економічної, політичної та мілітарної ділянок, доводиться ствердити, що за останні роки, або точніше від часу „відходу маоїзму" в Китаї починають заходити зміни і він починає бути більше — „китайським, як комуністичним". Европейські мілітарні коментатори повідомляють, що теперішні китайські збройні сили „обмолоджено новим командним складом", починаючи від головнокомандувачів, аж до нижчого старшинського корпусу. У всіх рангах, проявляється вояцька гордість, а загроза з боку Совєтського Союзу, як і теж спроможність китайської міжконтинентальної нуклеарної зброї, якщо б заіснувала неминуча конечність „відплатитися ворогові" — спонукує до небувалого досі вияву китайського патріотизму.

Макар Дуда

Де й що, як і коли?

Розумна народна приказка: „Готуй сани влітку, а воза зимою". Але яка ж вона повчальна для так званого масового споживача — шукача бодай чогось у загадкових лябіринтах совєтської торговельної практики. Щоранку цей бідолаха — споживач прокидається з думкою „Де й що сьогодні даватимуть?", „Що і коли викинуть на продаж у крамницях?" та „Як дістати?"

З власного досвіду можу порекомендувати два можливі рішення цієї загадки. Одну інформацію, бодай орієнтовну, можна отримати від тих, хто постійно день-у-день і ніч-у-ніч стоїть в черзі до потрібної вам крамниці. Не дивуйтесь, є такі подвижники, стійкі й непохитні — переважно приїжджі з голодної провінції люди, від яких ви можете дізнатися, що саме завтра в цій крамниці „даватимуть" юґославські чоботи, або, скажімо, фінські лижі. Залежно від ваших інтересів наступного ранку ви прибігаєте і стаєте в чергу. Хай ви будете сімсот тридцять шостий, не дратуйтесь, а терпляче стійте весь день, і щонебудь вам перепаде, — сьогодні можуть бути не чобітки і не лижі, а вовняні кофти. Пригодяться... Якщо ж перепаде вам туалетний папір, будьте щасливі!

Певнішу інформацію про завтрішню торговельну коньюнктуру в даному районі можете отримати від міліціонера або інспектора міської автоінспекції, які тут зобов'язані дижурити ввечері біля потрібного вам магазину, бо саме в цю вечірню пору, як правило привозять нові партії товару. Певна річ, треба якось заговорити, випитати в тих дижурних необхідні відомості. В гіршому випадку самі можете простежити, скільки та яких автовантажників заїде тієї ночі в подвір'я крамниці. Будьте певні, щось таке привезли! Можете завтра раненько бігти сюди — і будете забезпечені. Чим — не так важливо. Хай будуть навіть спортові санки, — беріть, радійте, — комусь вони виявляться потрібні, продасте, ще й заробите собі на юґославські чобітки. Колинебудь і вони вам дістануться!

Купуй санки влітку — зимою не дістанеш!

Купуй шубу влітку — зимою будуть тільки купальні штанці!

Купуй узимку купальні штанці — влітку будеш одягнений!

Якщо ж у вас у хаті є немовлятко, яке не розуміє, коли й що йому треба дістати, облиште й самі про це клопотатись, а заспокойте малого: „Ти ще не доріс до розуміння таємниць радянської торгівлі!"

Буквально не доріс, бо все, що тобі від дня твого народження потрібно, коли ти лежиш у колисці: сорочечки, підгузки, непромокальні штанці, — це ти можеш мати, коли добре підростеш. Ти, хлопча, і не догадуєшся, що всі фабрики дитячих виробів, від Владивостоку до Ужгороду, випускають тільки для діточок віком від семи-восьми місяців. Менших розмірів і не шукай. Могутня промисловість СССР неспроможна анічогісінького випускати для тебе. Усі ресурси потрібні на танки, літаки та гармати, які, май на увазі, охороняють твоє життя, нерозумне немовлятко. Так що не плач, не вередуй, — покладайся на маму, яка знає, як щодня прати твої пелюшки. А коли дитя починає рости, хай якнайшвидше стає на власні ноги. На міцні ноги, щоб не просилося на руки або не побажало їздити в колясці.

Дитяча коляска — це мрія кожної мами. Адже як ти будеш вистоювати довгі черги з малюком на руках? Ого, давно минули часи, коли жалісливі люди давали можливість матері з дитиною пройти без черги. Тепер ще й вилають: „Іч, хитрюга, приперлася з дитиною!" А де взяти коляску?

Як пише без усякого гумору автор статейки на цю тему в „Литературной газете" з 6-го липня.

„Покупець," втомившись ганятися за красивою і зручною коляскою, змушений задовольнитися вітчизняною за 60 карбованців і відразу переконатися в її надзвичайних якостях". Що ж то за якості?

Зупинимось на кількох. Поперше, вона важка, як трактор; а друге, не має спинки, — тобто лежи й мовчи; потретє, в неї нема пасів безпеки, навіть ні за що їх зачепити, а факти стверджують, що пересічно семеро дітлахів з десяти вивалюються з тієї коляски; почетверте, така неоковирна, що не влазить у ліфт — (неси на власних плечах з дитиною, — щастя, що не на десятий поверх); поп'яте, вона не має гальма (на хвилинку одвихнеться мама, а синок у колясці вже поперек вулиці мчить!); пошосте, влітку, мов у доменній печі, нагрівається, а взимку розтріскується від малих морозів, і посьоме, навіть це чудо техніки бідолашнім батькам вдається придбати лише по блату.

Як свідчить статистика (чомусь покищо не заборонена), 60 відсотків усіх дитячих колясок випускають і продають тільки в містах Російської республіки. А, наприклад, у Казакстані, де нараховується кілька сотень тисяч дітей віком до трьох літ, за цілий рік було в продажу всього 11 тисяч колясок. Ленінсько-андроповська національна політика і практика в дії!

Звичайно, малі діти — щасливі, вони нічого не знають. От підростуть, тоді знатимуть, коли готувати сани. І в кого питати: „Де й що дають?"

Я. Климовський

ОЙ ВЕРШЕ МІЙ, ВЕРШЕ...

(Під враженням нової книжки Іванни Савицької)

„Під сивим небом розстелилась
земля вівса та ялівцю.
Скорбота мохом оповила
задуману країну цю".

Богдан Ігор Антонич

Не кожному з нас дано хист описати красу природи, зате ж ми спроможні її відчувати. Найсильніші враження від цієї краси, серед якої людина жила змалку. Невже можна забути на весні і вліті мальовничі світанки, свіжі ранки, соняшні дні, надвечірню прохолодь, гомінливі вечори й тихі ночі. Ми однаково захоплювались золотою осінню, як і білою зимою.

Та коли серед цієї чарівної природи немає живої людини і тільки по чорних — тут і там розвалених димарях — можна вгадати, що тут колись було життя — огортає вас одчай.

Ось непорушно стоїмо на лемківській землі задивлені в сумовиті гори, вкриті темнозеленим киптарем, стоїмо серед тієї природи, якою ми колись одушевлялись. Тепер, сказав би Антонич, „ніхто не чує скарг і молитов убогої лемківської країни, дарма, що Лада і Христос мають тут свої святині". Та й святині сливе всі в скансені (велитенському музеї на вільному повітрі) стоять рядочком наче солдатиіграшки. Тепер тут безлюддя, безгоміння, крижана тиша, немає живого дихання; ачей відчування краси, це відчування життя, любови, надії.

• • •

„Ой верше мій, верше"... хіба краще й не могла назвати Іванна Савицька своєї нової книжки, бож ця назва підходить не лише з уваги на саму семантику, але скільки в ній асоціяцій, піднесености і зворушення.

Перегортаємо сторінки альбомного формату естетично оформленої книжки (на зеленій, твердій обгортці золоті літери).

Книжка починається привітом і благословенням Високопреосвященного Архиєпископа-Митрополита Стефана, сина Лемківщини. Півторасторінковий текст, це в сконденсованій формі світле історичне минуле й сумне сучасне княжої землі, Лемківщини.

Перший нарис авторка починає: „Як ся мате, краяни Лемки, сусіди Бойки, и ви, из-за меджи — Гуцули!" З черги розпитує про господарські справи, а потім переходить до згадки про дитинство, що, як вона каже: „ оно приплило ку мні, як той зелений листочок на бистрій воді", бо „дітинство і моводи роки вертаються до нас дост часто, и обнимають нас своїма плечами". Оце її „дітинство", продовжує вона „ходиво босими малими ногами по тотих зелених луках, встелених єдвабном травом".

У наведених, створених письменницею поетичних образах (мікрообразах) не лиш свіжі метафори, але водночас ще й цікаві антропоморфізми („дітинство ходиво босими ногами...", „моводи роки... обнимають нас своїми плечами").

Архітектонічна сторінка нарису постільки вдала, що авторка порушує в ньому декілька тем, переплітаючи їх лемківськими „сьпіваночками", та все таки нарис уявляє собою мистецьки створену цілість.

Пригадуючи „співаночки" — „долітат ту до тих лісів аж з-під Львова тота Івасюкова пісня, што ся по цілім сьвіті кровавим сьлідом розкотива".

Згадуючи квіт папороті, авторка не так мала на увазі відому леґенду, що її не розвиває, а лиш до неї підходить приторком тільки, мабуть, на те, щоб сказати: „нихто дотепер того квіту не нашов, лем в байках. Може за то, жезме вшитки разом у згоді не глядали, и не прагнули разом". Та послухаймо далі.

„Кед єм недавно ишла през тоти саноцки ліси, видівам зелену папортину, зрошену не росом, лем слезами."

Не сила зупинитися над кожним цікавішим фраґментом, бож їх у нарисі чимало — згадаємо ще лемківські луки, це в лемків наче священні простори, бож там „не вільно по траві керпцями тяжкими ступати, бо то гріх. Тоти ґаздівски луки, то Богом сьвячені трави, то паша, то хліб бидлятам".

Кінчаючи нарис, ще раз авторка вертається до квіту папороті.

„Мусиме Лемки и Бойки так того квіту прагнути, аж ся одозвут дзвони в тих наших старих церковцях, што стоєт порозваляни и забити дошками".

Квінтесенцією цього знаменитого нарису є кінцеві рядки у формі заклику, врочистої постанови:

„Мусиме ся Лемки, Бойки, Гуцули и Кияни разом тримати, и дотля глядати того квіту, дотля разом прагнути, покля в Карпацких горах и в гардих Києвских лісах заквитне, з крови зроджений, вільний Квіт Папортини".

(Закінчення на стор. 3)

М. Ковшун

ЗА КОЛОСКИ

Фрагмент

II.

— Куди! А чо"? — з цікавости спалахнув Данько.

— На колхозний тік. До скирти кукурудзиння. Там Дранків Івась насмикав аж п'ять качанів.

— Та бре"?

— Їй-бо!

— Я миттю! — кинувшись зодягатися у батьків ватяний куцак і шапку, поспішав Данько. — Я люблю підсмажену кукурудзу на сковороді. Її і варити не треба Так можна їсти.

— І наша мама смажила, — підхопив на слові Данькове захоплення Володя. — Кукурудза стріляє, кучерявиться, а ми, як ті кури, хапаємо гарячу з сковороди.

Ну, вже, біжимо!

Гляди, Даньку, щоб сторож вам ніг не поперебивав, турбувалася з полу мати.

Не бійтеся, тіточко, — заспокоював Володя. — Сторож нас не побачить. Ми до стіжка в снігу тунель прориємо. Кротами проліземо.

Окрилені думкою про кучеряву кукурудзу, діти вибігли з хати. Їм услід заскиглила Галя. Теж хотіла побігти з хлопцями. Та материна осторога про небезпеку й холод прибили Галині бажання. Не дівчаче то діло. А Галі так бажалося хоч подивитися надвір. Вона, присунувшись до вікна, почала дмухати на шибку, змережену памороззю, і прошкрябувати пальчиком вікно. Протирала щоразу кулачком. Коли вікно стало великим і чистим, пильно припала очима до шибки. Надворі вигравала метеликами хуртовина. Раптом Галі вздрілося, що вулицею ворушаться якісь тіні. Злякалася. Їй не раз таке мариться і в сні. Ще раз протерла кулачком вікно. Глянула. А там, біля воріт, уже цілий гурт. Злякано закричала.

— Мамо! А до нас люди!

— Які там люди?

— Не знаю. Багато. Чужі.

— Чужі? — сполохано перепитала мати й кинулася до вікна. Протерла рукою шибку, пильно вдивляючись крізь снігову завію на вулицю. — Боже мій! — стрепенулася Орина. — Та ж то із сільради! Комісія, мабуть? Хліба шукають у людей. Галю! Швидше, швидше! Держи отак мішечок, — сунула мати крайки мішка в дитячі руки. — Отак, отак! Ближче до столу.

Орина тремтячими руками згорнула нам'яте зерно й колоски в наставлений мішок. Скрутила гузир, і, обнявши, як дитину, забігала по хаті, не знаючи, куди його приткнути.

— Боженьку ти наш! — причитувала Орина. — Куди заховати? Навчи! Напути! Де вас укрити від неситих очей? Від рук загребущих! Колосочки дорогенькі! Порятуночку наш останній! О, Боже! О, горе! Уже в сінях тупотять!

Украй розгублена Орина ставить мішок під стіну, хапає дочку й садовить її на колоски, прикриваючи поділками її довгої спіднички.

— Сиди, Галю, на мішечку! Сиди й не руш! Бо знайдуть, заберуть колоски, то помремо усі!

Сама кинулася до полу, схопила качалку, почала далі бити зерно у шматі. Від надмірного напруження і страху боляче стукало їй у скроні. Очима влипла у двері.

Цокнула клямка, рипнули двері й у клубах пари в хату ввалився гурт непроханих гостей. Першим увійшов голова сільради Грабченко. Сміливо, впевнено, наче у свою господу. Слідом за головою ступив уповноважений із центру, десятитисячник, Лаптєв. За ним високий молодик, у довгому пальті, комсомолець, з ломом у вовняних рукавицях. Останнім, скулившись, увійшов учитель Діденко з рудою течкою під пахою.

— Зророва була, Орино! — з поблажливою зверхністю привітався Грабченко.

— Здорові будьте й ви! — силувано у тон відповіла Орина.

— Що, на Різдво кутю товчеш до меду? — більше, мабуть, для начальства з центру, як до вдови Орини, з насмішкою пробелькотав голова.

— Та товчу злидні в торбі, — з болем видушила Орина.

— То ще не біда. Аби злидні тебе не товкли.

— Та злидням уже й роботи біля нас немає. Об'їли, — обмовлялася в горі мати.

— Не бідкайся, Орино, — на поважний тон завертав голова. — Адже не порожню торбу товчеш? Чимось її насипала?

— О, бодай і лихим людям не товкти того, що я насипала. Послід та одвійки позмітала. Треба ж щось кинути на голодні зуби?

— Та воно, звісно, про людей і послід позмітала, а на припічку, бачимо, і квасоля в мисці мокне, — посміхнувшись, підморгнув Грабченко до Лаптєва.

— Змилуйтеся, люди! Та ж діти на скіпку звелися. Плачуть: квасольки та й квасольки! Од насіння одірвала! Жміньку намочила для них — розпачем виривалося з Орининої душі.

— Для дітей, звісно, треба, — мудрував голова. — Але й державі нада віддати, що на тебе власть приділила.

— Та де ж я візьму, товаришу голова? Адже ви знаєте, що два тижні тому як чоловік помер. Не з достатків же він покинув мене з дітьми на голодне вдовування.

— Що ж зробиш? І ми колись помремо. Не вічні. А поки живемо, виконуймо зобов'язання перед государством. Приділила власть, нада, значить, здати.

— Та що ж я здам?! Душу хіба свою?!

— Орино-о! Душі твоєї нам непотрібно! — суворішим тоном урезонював Грабченко. — Для себе бережи. Для держави хліб потрібний! А боротьба за хліб — боротьба за соціялізм. Хто ховає хліб, той, значиться, ворог народу. Пойнятно?

— Щоб нас уже лиха година поховала, як ми ховаємо свій хліб. Не вірите, валіть піч, лупайте долівку, — крізь сльози говорила мати.

— Орин-о — нервував голова. — Зима надворі! Піч розвалимо: замерзнеш у хаті. А звідки взяти, сама ліпше знаєш. Звідки в миску та в торбу сиплеш, звідти й для соціялістичної держави приділи.

— Та хіба ж пучкою трави нагодуєш вола? — не стерпівши, відчайно різонула Орина.

Грабченко розгублено глянув на уповноваженого. Лаптєв, що під час діялогу з Ориною нишпорив очима по всій хаті, хижо кивнув головою на торбинки над полом, рішуче наказав.

— Забрати!

(Продовження буде)

Ой верше мій...

(Закінчення зі стор. 2)

Автор оцих рядків не забуде тих бурхливих, невгамовних овацій після того, як Іванна Савицька прочитала цей нарис на своєму авторському вечорі у Філядельфії.

• • •

У часописній нотатці годі зупинятись довше над кожним нарисом, тож скажемо про книжку в загальних обрисах і само-собою дещо про її авторку.

Дві третини книжки, це нариси, написані говіркою села Ялин, повіту Сянік, а одна третина літературною мовою. Слід сказати, що кожне лемківське село говорило окремою говіркою. Ідучи назустріч читачеві, авторка подала в книжці значіння деяких діялектних слів. У лемківській говірці наголошується передостанній склад слова (пар'окситон). Світлини, а їх у тексті півсотні, виконали: Михайло й Олександер Пежанські, Михайло Гайдук, Володимир Лесняк, Слава Дрималик-Шевчик. Усі світлини під фотографічним поглядом ефективні, цікаві, добре розташовані.

Книжку, зареєстровану в Конгресовій бібліотеці складено в „Свободі", надруковано у Видавництві „Ключі", Кренфорд, Ню Джерзі, 1982 року, на дуже доброму папері; шрифт, як звичайний, так і курсив згідно сучасних друкарських вимог — справляє добре враження.

Видавець книжки Володимир Возьний, один із відомих жертводавців на цілі культури й науки. Якщо б ми мали побільше таких меценатів, наша культура в діяспорі була б помітно на вищому рівні.

• • •

Чи добре було нариси лемківською говіркою розташувати всуміш із нарисами, писаними літературною мовою — справа дискусійна. На це вказують деякі раптові переходи — скажім — перехід від „Святіванської собітки" до „Першої любови", що не можна сказати про „Колиску" і „Лемківську Мадонну". Не зважаючи на це, всі нариси Іванни Савицької і в спромозі закріпити на своїх невеличких просторах вагомі думки і почуття і передати їх читачеві. І саме тут проявляється дана Богом обдарованість письменниці. А тепер декілька конкретних прикладів:

„...погідне небо скидало зі себе нічну шату, рожевою биндою світанку огортало гірські обрії..."

(„В новітніх катакомбах", ст. 17)

„...до вікон втискалася силою туга..."

(„Цитра моєї мами", ст. 19)

При звичайному печенні великодніх бабок натрапляємо на такі порівняння:

„..Виростали високі й гожі, мов ті відданиці. Рум'яніли у печі, мов дівчата".

(„У Великодню суботу", ст. 27)

або:

„...пальці, що взимку розцвітали бузком"

(„Перша школа", ст. 33)

Як бачимо письменниця своє поетичне мислення переносить у прозу, так, як це робив Довженко у своїх кіносценаріях, бо світ справжнього мистецтва, це сфера людської душі, а в тім мистець росте разом зі своїм мистецтвом. І саме тут ми впритул прози малих форм Іванни Савицької. При цьому слід підкреслити, що поняття мистецької вартости не в розмірі, величині, а лиш у внутрішній глибині.

Письменницьку творчість Івани Савицької цікують — непересічний хист спостереження, багатогранність вислову, емоційне забарвлення розповіді. Крім цього інтелект, сила мистецької вартости та мислення мистецькими образами зумовлюють майстерно висловлювати зображуване, а понад усе вона самобутня творча людина. М. І. Тичина сказав: „бути творчою людиною — це означає розростатися вшир, пустити коріння вглиб, піднестись думкою у височінь". Слідкуючи за творчістю І. Савицької, вона згідно цього виявляє себе найповніше.

„Ой верше мій, верше..." — доброякісний, повноцінний твір — цікавий за змістом, багатий роздумами, блискучий за стилем.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Громадський комітет у Філядельфії підтримує кандидатуру Джана Ігена

Недавно створений Українсько-американський громадський комітет Філядельфії зголосив підтримку кандидатури Джана Ігена на мейора Філядельфії.

Громадський комітет складається із провідників Українсько-американського республіканського клюбу, Українсько-американських демократів за кандидатурою Джана Ігена, українсько-американських професіоналістів — правників, лікарів, інженерів, архітекторів, університетських професорів, вчителів середніх шкіл, підприємців, медичних сестер й інших. Крім того, численні громадські і церковні провідники зголосили їхню підтримку кандидатури Дж. Ігена у виборах на мейора 8-го листопада 1983 року. Очолює цей комітет відомий діяч і головний радний УНС Іван Олежинський.

Опонентом Дж. Ігена, кандидата Республіканської партії у згаданих виборах, є Вилсон Ґуд, кандидат Демократичної партії, яка зараз керує життям і долею мешканців Філядельфії.

Українсько-американський громадський комітет вірить, що прийшов час для зміни. Тридцять три роки демократичної контролі у міській управі не дали багато користей мешканцям міста. Платники податків перевантажені, а демократи далі підвищують податки, примушуючи багато людей залишати Філядельфію. Ми не хочемо, щоб це чотири роки та сама політична група керувала нашим життям; і саме тому Українсько-американський громадський комітет має намір повністю підтримати кандидатуру Джана Ігена, республіканського кандидата.

Дж. Еген, родовитий філядельфієць, з власної ініціятиви піднісся зі становища розсильного хлопця філядельфійської біржі на становище предсідника Ради Директорів цієї фінансової установи.

Це він осягнув ощадністю, важкою працею і самопосвятою — якостями, які потрібні для кожного майбутнього посадника нашого міста.

За час його керівництва філядельфійською біржею, він розвинув її діяльність і створив 1,000 нових місць праці у Філядельфії. Він бажає, щоб Філядельфія увійшла в наступне XXI сторіччя, вживаючи високорозвиненну технологію та модерні компютерські системи, які зменшують видатки і тим самим допомагають платникам податків.

Джан Іген

Батьки Дж. Ігена походять родом з Ірляндії, країни, яка, подібно до нашої України, сторіччями боролася проти чужого панування, за свою свободу і державну незалежність. Тому він розуміє недолю і прагнення українського народу.

Ми, українці, зобов'язані підтримувати кваліфікованих кандидатів на урядові становища, але тільки тих, які виявили зацікавлення і турботу нашими ідеалами свободи і незалежности України.

Таким кандидатом є Дж. Іген.

Давно пора молодому поколінню українців в Америці заактивізуватися у політичному житті. Інші національностеві і меншинні групи це вже зробили, дуже ефективно здобуваючи великий успіх у політичному житті. Численні адміністративні становища в уряді міста чекають на кваліфікованих і компетентних осіб, треба відчинити до них двері. Дж. Іген стоїть на порозі тих дверей і може допомогти нам відчинити їх, якщо ми своїми голосами допоможемо йому виграти вибори.

У неділю, 14 серпня 1983 року, в 2-ій год. по полудні Дж. Іген відвідає Українсько-Американський Спортовий Клюб „Тризуб" в Горшемі, Па. (Кавнті Лейн і Ловер Стейт Ровдс). Запрошуємо громадян прийти чисельно на День УНСоюзу, що влаштовує філядельфійський Окружний Комітет Українського Народного Союзу, щоби при тій нагоді послухати, а також особисто стрінути і привітати наступного мейора Філядельфії Дж. Ігена.

Українсько-американський громадський комітет за вибір Дж. Ігена.

пол. пов.

Храмове свято парохії св. Володимира в Лос Анджелесі

Українське громадянство, яке репрезентували українські церковні громади обох наших віровизнань великого Лос Анджелесу, прибуло до української православної церкви св. Володимира, щоб у спільній молитві вшанувати храмове свято, що мало місце в неділю, 31 липня ц.р.

Урочиста Служба Божа, яку відправив парох о. протоієрей Григорій Подгурець у співслуженні о. протопресвітера Теофіла Бузенка знаменувалася гармонійнонабожним стилем східноукраїнської церковної традиції. Спів український хор під керівництвом Івана Паркера.

Після Служби Божої присутні зібралися у просторій церковній авдиторії на спільний обід. За почесним столом біля отця пароха Григорія Подгурця засіли о. крилошанин Михайло Колтутський, парох-емерит української католицької церкви РПБ з дружиною; отець протопресвітер Теофіль Бузенко; отець митрат Степан Галик-Голутяк, настоятель української православної церкви св. Андрія з дружиною, та евангельський радіо коментатор і пастор д-р Т. Животенко.

Святочну трапезу попередила молитва. Обід приготовили жінки з парафіяльного жіночого товариства та сестрицтва ім. св. Ольги. Присутніх вітав голова Парафіяльної ради Іван Паркер та парох о. Г. Подгурець.

Після обіду д-р Святополк Шумський виголосив свою цікаву й багату змістом доповідь науково-історичного характеру, яку, як він це зазначив, базував на історичних документаціях, літописах та інших джерелах і довідках. Історично доказано, сказав доповідач, що наш український святий, цар Руси-України Володимир Великий, був мудрим та далекозорим монархом, який вважав, що велич держави лише тоді буде успішною, коли серед народу буде одна віра, тісно пов'язана з державним правлінням і володарем; лише одна Церква, тісно пов'язана з народом і його культурою, на чолі з одним первоієрархом буде забороном проти зазіхань чужих узурпаторів.

Шановний доповідач підкреслив оту нещирість та приховану ворожість тодішнього присутнього на Руси-Україні грецького духівництва, першою ціллю якого було не ширення християнської науки, але нищення наших культурних здобутків, розсварення верств нашого суспільства, перекупства та інтриги, що й задокументовано в історичних анналах.

Грандіозні пляни царя Руси-України Володимира Великого, висвячення своїх єпископів і митрополита, було гамоване грецьким духовенством, продовжував доповідач, бо це йшло врозріз з їхніми експансивними задумами. Щоб оправдати свою присутність, оркестро вано різні свари в народі по між християнами і нехристиянами, щоб під покришкою боротьби з поганством нищити все, що було зв'язане з нашою древньою історією і культурою.

Д-р С. Шумський, підсумовуючи події того часу і стан, який існував в оточенні Володимира Великого, підкреслив, що Володимир Великий, який злучив всі руські землі від Карпат до Кавказу, який вважав себе рівним з візантійським імператором, який намагався розбудувати столичний город Київ краще за Константинополь, затверджуючи християнську віру в Україні, ні в якому разі не вважав себе васалем Візантії, метою якого було встановлення на київському престолі митрополита русина (українця), а відтак руського патріярха, про що він плянував увесь час.

Дослідники додумуються та про це „гомонів" тодішній народ, що несподівана смерть Володимира Великого була підступно й підло зорганізована. Неодноразово практикою візантійського імператора було тих, що не можна було „купити", ліквідовано отрутою чи чужими руками. І тому, заявив прелегент, заповіт Володимира Святого особливо перед недовго вже ожиданими урочистостями святкувань 1000-ліття християнства в Україні, кличе нас до завершення цього великого чину, а саме: встановлення Патріярхату Української Православної Церкви єдиним пред ставником і речником всієї на-Україну (де Церква є підкорена московському патріярхові) є наша Українська Автокефальна Православна Церква, очолена великим сином України та оборонцем української правди Першоієрархом Митрополитом Мстиславом.

„В ім'я Української Церкви-Страдниці, в ім'я грядучих поколінь, хай патріярший сан буде переданий Блаженнішому Митрополитові Мстиславові, і тим хай завершиться чин Володимира Святого",—заявив прелегент. Присутні ці палкі слова прийняли гучними оплесками. Доповідач продовжував: „Не уповаймо на ласку Візантії, Москви, Риму чи Варшави. Не очікуймо чуда, що нам чужі „дадуть" Патріярхат. Цього не сталося і не станеться. Московський цар Федор з Борисом Годуновим заставили силою та ув'язненням і підкупством константинопольського Патріярха висвятити четвертого Іова московським патріярхом.

Так дорогою підлого обману Москва стала 'третім Римом'. Але з москалями нам не подорозі". На думку доповідача, Патріярха УАПЦ може висвятити Собор Єпископів, що його очолює Блаженніший Митрополит Мстислав. На закінчення прелегент сказав: „Закликаємо єпископат Української Автокефальної Православної Церкви, в ім'я почину Володимира Великого і України, не зволікати з тією справою і не очікувати ласки чужих, а здійснити гу свя щенну місію якнайскорше. Хай наш перший Патріярх УАПЦ Блаженніший Мстислав стане дружньо в християнсько-українському молитовному єднанні з Першим Патріярхом Української Католицької Церкви Блаженнішим Йосифом, щоб засвідчити перед світом націю єдність, соборність, національну гідність і державну зрілість в ім'я Бога і України".

Довгими та щирими оплесками слухачі у вщерть переповненій залі нагородили д-ра С. Шумського, який один із перших чітко і конкретно передав заклик творити Український Православний Патріярхат. Промовець щиро дякував отець протоієрей Григорій Подгурець, великий ентузіяст ідеї Української Православного Патріярхату та визнання Собором УАПЦ Блаженнішого Митрополита Мстислава її першим Патріярхом. Отець парох висловив надію, що храмовий празник в Св. Володимирівській українській православній церкві в Лос Анджелесі буде поштовхом для всіх українців по країнах нашого поселення об'єднатись у спільному історичної ваги акті за українській православний патріярхат.

Після доповіді виступила наша відома співачка Миро

(Закінчення на стор. 4)

Дипломовий концерт

Дня 12 червня 1983 року у концертовій залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вул в Ню Йорку відбувся дипломовий концерт визначної учениці Українського Музичного Інституту, Відділ у Ню Йорку, кляси проф. Лева Стругацького.

Марта Асрбе

Це був справді симпатичний вечір, який знову засвідчив перед своїми і чужими про високий рівень навчання УМІ і про нашу музичну культуру у вільному світі.

Молоденька вродлива, талановита піяністка, еспанка з походження, сама вже поява якої на естраді і її гарний вигляд зробили на публіку приємне враження, виконала справді велику об'ємом і доволі різноманітну змістом і стилями програму, тримаючи авдиторію, у великому числі неукраїнців, у зацікавленні й артистичному напруженні вдало і вдячно дібраною програмою, в якій майже усі твори були для „широкої публіки", зрозумілі і ефективні.

У програмі була поважна бароккового стилю „Хроматична Фантазія і Фуґа" Баха. На чолі вечора виступила виконана з розмахом, щирим ліризмом та патосом безсмертна „Патетична Соната" Бетговена, відтак „Поема" Косенка, далі бравурні твори: „Токката" Хачатуріяна, „Ґітанерія" Лекуона, врешті, Шопена „Революційний Етюд" Оп. 10. ч. 12.

Після перерви піяністка виконала три частини Концерту А-моль" Ґріґа. Оркестрову партію при другому фортепіяні відіграв проф. Лев Стругацький.

В її грі на цьому вечорі було багато щасливих моментів, які говорили про те, що вона вміє технічні засоби, розмах і темперамент вміло вжити для відтворювання стилю виконуваних творів.

Назагал концерт цієї талановитої визначної учениці УМІ Марти Асрбе був дуже успішний. Публіка прий мала гру її ентузіястично.

Ці всі успіхи талановитої Марти Асрбе можна в першій мірі завдячити ревності і умілості праці її учителя, особливо коли тій його праці відповів талант учениці - гнучкий і витривалий на строгі піяністичні вимоги.

Дипломований концерт цей є „музичною подією" у ювілейному році УМІ.

По концерті відбулося елеґантне і добірне приготоване прийняття, під час якого добірна і вдячна публіка гратулювала піяністці і мала нагоду ділитися своїми враженнями про відбутий концерт.

Наталія Котович

ПОДЯКА

Дня 27-го травня 1983 року помер наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

сл. п.

ЯРОСЛАВ БАКОВИЧ

Складаємо сердечну подяку Всечеснішому Отцеві Парохові Д-рові Андрієві Микиті за відвідування Хворого в часі довгої недуги, за уділення Святого Причастя і Єлеопомазання в годині смерти. Дякуємо за всі похоронні відправи та за щирі прощальні слова над домовиною Покійного.

Дякуємо родині п. О. Пиевича за часте відвідування нас, за велику поміч Покійному під час хвороби, за щирі слова співчуття, за поміч в підготовці похорону у Фінікс й у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дякуємо родині п. О. Комарницького за відвідування Хворого, а п. О. Комарницькому за щире прощальне слово після Панахиди в похоронному заведенні.

Дякуємо п. Антонові Залізкову і п. Дмитрові Микиті, що своїм співом причинилися до звеличення Заупокійних Богослужень.

Дякуємо п. Чічкам за відвідування Хворого, за щирі слова співчуття в нашому горю та за іншу поміч.

Дякуємо п. М. Винничукові за дуже велику поміч через довгі роки хвороби Покійного.

Дякуємо п. М. Агащукам, які зайнялися в підготові і переведенням тризни.

Дякуємо нашим Приятелям, які внесли домовину до церкви і винесли на поріг церкви, де Священики і ми всі попрощали Померлого на Вічний Спочинок останній раз.

Дякуємо всім Людям, що так громадно прибули на похоронні відправи і тризну.

Дякуємо ВСІМ за ПОЖЕРТВИ на доброділні цілі та на Служби Божі за Душу Покійного.

Дякуємо членам нашої Родини, які взяли участь під час Панахиди над відкритою могилою на Українськім Православнім Цвинтарі у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ТЕОДОРА І ЛЕСЯ БАКОВИЧ

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що в понеділок, 8-го серпня 1983 р., з Волі Всевишнього відійшла у Вічність, ненадійно, по короткій та важкій недузі, на 62-му році життя, у Філядельфії, Па., наша Найдорожча **ДРУЖИНА, МАТИ, СЕСТРА, ТІТКА і ШВАҐЕРКА**

бл. п.

Ольга Антонія Луцька

з дому Цибик

кол. керівничка шпитальних лябораторій в Дітройті і Філядельфії, кол. член Капелі Бандуристок у Дітройті, Хору „Кобзар" у Філядельфії, Управи Літературно-Мистецького Клюбу у Філядельфії, великв звеличниця Патріяршого Руху.

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА — в п'ятницю, 12-го серпня 1983 р., о 8-ій год. веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 Іст Тейбор Ровд у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в суботу, 13-го серпня 1983 р., о 9-ій год. рано із похоронного заведення до української католицької церкви Христа Царя при вул. Кайога й 17-ій, СЛУЖБА БОЖА — о год. 9.30, а опісля ПОХОРОННІ ОБРЯДИ будуть закінчені на українському католицькому цвинтарі у Факс Чейсі.

У глибокому смутку:

ОЛЕКСАНДЕР ЛУЦЬКИЙ — муж
ЗОРЯНА ЛУЦЬКА — дочка
НАДІЯ КУНИНСЬКА — сестра, з мужем МИКОЛОЮ
УЛЯНА ШМЕРИКОВСЬКА — сестрінка, з мужем ІВАНОМ та дітьми
ХРИСТИНА КУНИНСЬКА — сестрінка
ІГОР КУНИНСЬКИЙ — сестрінок, з дружиною МАРТОЮ
Сестра і Брат з Родинами в Україні
МАРІЯ ЛЕВИЦЬКА, з ЛУЦЬКИХ — шваґерка
ГАЛИНА СТЕЦЬКО, з ЛУЦЬКИХ — шваґерка
та ближча й дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

Замість квітів на свіжу могилу Покійної, просимо складати пожертви на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД.

100 конґресменів...

(Закінчення зі стор. 1)

ч. 100, внесена конгресменом Смитом, яка вже. має понад 100 спонзорів, гостро засуджує Совєтський Союз за вживання невільничої праці на великих будівельних проєктах газових проводів і на фабричних роботах. Переслухання у справах невільничих робітників у Совєтському Союзі відбудуться в Комісії закордонних справ і в Гельсінкській комісії ранньою осіння ц. р.

Конгресмен Смит є одним з 15-ти членів конгресової Комісії для безпеки і співробітництва в Европі, знаної як Гельсінкська комісія.

Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ), крайова організація в обороні людських і національних прав України з централею в Ню Джерзі, допомагала конгресменові Смитові у його акції оборони О. Мешко. АОЛПУ повідомила листовно всіх членів Конгресу ЗСА про трагічну ситуацію О. Мешко. Члени АОЛПУ особисто відвідали 77-ох членів Палати Репрезентантів і втримували телефонічні зв'язки з іншими, виконуючи функцію рушія в українській громаді і спонукуючи громаду включитися в цю широку акцію. Багато відділів АОЛПУ, включно з відділами в Трентоні Берклі, Каліф., і Олбані, Н. Й., активно брали участь в цій кампанії, як також Христина Ґерт-Винар з Колорадо, яка вже довший час працює над обороною О. Мешко.

Листа в обороні О. Мешко підписали такі конгресмени: Арізона: Джан МкКейн, Джеймс МкНалті, Елдон Рад; Каліфорнія: Дан Едвардс, Дан Лангрен, Роберт Фідлер, Там Лянтос, Говард Берман, Роналд Делламс, Даглес Боско, Билл Ловрі, Джуліян Диксон; Колорадо: Патриція Шродер, Кеннет Креймер, Реймонд Коговсек; Коннектикат: Брус Моррісон, Ненсі Джонсон; Делевар: Томас Карпер; Фльорида: Лоренс Смит, Канні Мек, Данте Фассел, Клод Леппер, Майкел Біліракіс; Іллиной: Джордж О'Браєн, Джан Портер, Генрі Гайд, Даніел Крейн, Кардіс Коллінс; Айова: Джім Ліч, Берлі Бедел; Кензас: Ден Ґликман; Мериленд: Барбара Мікульскі, Клеренс Лонг; Массачусетс: Барні Френк, Джан Моклі, Джеймс Шенон, Ніколас Маврулес; Мишиген: Сендер Левин, Марк Сільяндер, Денис Гертель; Міннесота: Вин Вебер, Ґері Сікорскі, Бил Френзель, Брус Венто; Мізурі: Бил Емерсон; Монтана: Пет Вілліямс; Невада: Геррі Рід; Ню Джерзі: Бернард Дваєр, Кристофер Смит, Роберт Ров, Джим Кортер, Пітер Родіно, Роберт Торрічеллі, Едвін Форсайт, Джозеф Миниш, Джеймс Флоріо, Меттю Ріналдо, Френк Ґуаріні; Ню Мексико: Вілліям Ричардсон; Ню Йорк: Реймонд МкҐрет, Бенджамин Ґілман, Джек Кемп, Норман Лент, Джордж Вортлі, Меджор Овенс, Роберт Мразек, Гамилтон Фиш, Джозеф Аддабо, Джералдін Ферраро, Роберт Гарсія, Томас Давні, Чарлз Шумер, Стівен Соляж, Билл Ґрін, Тед Вайс, Джералд Соломон, Ричард Оттінджер; Огайо: Вілліс Ґрейдісон, Мері Роз Окар, Баб МкЮвен, Тоні Голл, Марсі Каптур, Едвард Феґен, Луїс Стовкс; Пенсильванія: Пітер Костмаєр, Ден Риттер, Роберт Борскі, Вілліям Койн; Південна Дакота: Томас Дашлі; Тексас: Мартин Фрост, Билл Арчер, Мікі Ліленд; Вермонт: Джеймс Джеффордс; Вірджінія: Норман Сісіскі, Френк Вулф; Вашінґтон: Майк Лаврі; Вест Вірджінія: Аллен Моллоган; Ню Джерзі: Френк Лавтенберг, сенатор.

У спільному листі до Андропова, члени Конґресу описують терпіння 78-літньої української жінки, затороненої в далекий Сибір у жорстоких обставинах клімату, без медичної опіки, без ліків, яка у своєму кволому стані є засуджена на певну смерть.

Конґресмени закликають Андропова, покликаючися на параграф 100 кодексу поправчої праці, — який каже, що в'язні які хворі на хронічні хвороби, можуть бути звільнені від лишнього терміну ув'язнення, — звільнити О. Мешко з цього суворого заслання. Законодавці дальше закликають совєтського лідера дозволити О. Мешко повернутись до Києва і там дожити віку з її сином Олександром Сергієнком (його термін заслання закінчився 4-го серпня, ц.р.) і його родиною.

У Саскатуні відбувся З'їзд СУС Канади

У днях від 27-го до 31-го липня ц.р. у Саскатуні відбувся великий Крайовий З'їзд Союзу Українців Самостійників Канади і складових організацій, на якому було понад 500 присутніх. У четвертому дні З'їзду Резолюційна комісія видала резолюції, які складаються із 12-ти пунктів. Резолюційна комісія СУС 1983 була у складі: Павло Романович Яворський; голова, Богдан Михайлович Панчук, назначений секретар; Юрій Скварчук (Саскачеван), о. Тимотей Міненко (Манітоба), Іван Коляска (Британська Колюмбія), Іван Кубрак (Онтаріо) і Маруся Сулима (Альберта) за порадами Костя Михайловича Теличка з Альберти, Ореста Заставного із Саскачевану, Галини Сенишин з Монтреалю та Надії Світличної з Америки.

Перша привітально-церковна резолюція складається із двох частин—„а" і „б". У привітальній резолюції говориться, що З'їзд Союзу Українців Самостійників Канади сердечно вітає духовний провід української православної спільноти в Канаді—Собор Єпископів УГП Церкви на чолі з Блаженнішим Митрополитом Андреєм, Всечеснішого Митрофорного протоієрея д-ра Григорія Удода та світлу Консисторію Церкви та висловлює свою підтримку у всіх діях церковно-релігійного та культурно-громадського життя.

Особливо З'їзд висловлює вдячність Преосвященному Єпископові Василію за його участь у З'їзді та духові настанови. З'їзд висловлює свою вдячність духовенству за їх вклад і духовний провід у повсякчасній праці складових організацій Союзу Українців Самостійників".

Частина „б" резолюції—це 1000-річчя Хрищення Руси-України.

„Заслухавши доповідь голови Президії Консисторії УГП Церкви і координатора святкувань, З'їзд закликає все членство включитися в активну підготовку для відзначення 1000-річчя Хрищення України в святу православну віру та брати активну участь на всіх рівнях в Ювілейному комітеті через своїх представників та складати свої пожертви на фундацію св. Володимира".

Друга резолюція—це справа голодомору; третя—привіт українському народові; четверта—привіт репресованим в Україні; п'ята—привіт Українській Гельсінській Групі; шоста складається з трьох пунктів: а) справа ракет в Канаді; б) про перепис населення Канади та питання записування православних українців як „православних українців", а не „греко-православних", та в) привіт Союзові Українських Канадських Ветеранів із їхнім 40-річчям існування та за їх вклад в історію українців Канади; сьома резолюція—це відношення СУС і складових організацій до Комітету Українців Канади (КУК); восьма резолюція—це питання й відношення СУС до СКВУ; дев'ята—це відношення і співпраця із СУМК-ом і молоддю СУС; десята резолюція—це питання самостійницької преси СУС у Канаді та обов'язку членів СУС і складових організацій СУС передплачувати її, поширювати і читати її; одинадцята резолюція—це видання Ювілейної Книги СУС до наступного З'їзду СУС за два роки, а дванадцята резолюція—організаційна, що закликає до ближчої організаційної співпраці і кооперації всіх між собою пов'язаних організацій СУС у Канаді.

На наступних два роки вибрано таку Екзекутиву СУС у Канаді: Андрій Мельничук—голова; о. М. Крищук—перший заступник голови; Анна Холод—другий заступник голови; Дем'ян Гоголь—третій заступник голови; Отто Єринюк—уступаючий голова; Фіона Пелех—секретарка; Богдан Мельничук—скарбник.

Екзекутиву Товариства Українців Самостійників (ТУС) вибрано у такому складі: Т. Юзвишин—голова; Богдан Мельничук—рекордовий секретар; Гарасимів—фінансовий секретар; Володимир Базюк—скарбник.

ВЛАШТОВУЮТЬ ПІКНІК

Ална, Мейн. — Річний пікнік, що його спонзорує Об'єднання Українських Американців Нової Англії, відбудеться в неділю, 14-го серпня ц.р., а якщо погода буде дощова, то в неділю, 21-го серпня, у приміщеннях родини Віллярд, ріг Вискассет ровд (дорога 218) і Вест Ална ровд.

Для учасників пікніку запляновані виступи, гри для дорослих і дітей, крім того бажаючі матимуть нагоду проїхатися човном-байдаркою по річці Шипскат.

За докладнішими інформаціями слід телефонувати до родини Віллярд на число телефону (207) 586-6212.

Оперета „Запорозькі герці" в Судбури

Українське Національне Об'єднання, хор „Дніпро" й танцювальний ансамбль „Веселка" своїм виступом вшанували 100-річчя міста Судбури народною оперетою „Запорозькі герці" 24-го й 25-го червня ц.р. в новозбудованому театрі.

Я був на цій опереті 24-го червня і так захопився і піднісся на дусі, що вирішив піти ще й на другий день, 25-го червня. Ці два вечори були для мене великою культурною розвагою. Ті всі, що виступали в опереті—це переважно хористи(-ки) хору „Дніпро", який від довшого часу веде Ольга Рогатин, і танцюристи ансамблю „Веселка" під керівництвом Тараса Рогатина.

Початок першої дії попередила легка, весела музика оркестри під батутою д-ра М. Козака і виступ Тараса Рогатина, заповідача вечора. Коли піднеслася куртина, я побачив українське село з другої половини XУІІ століття, людей різного віку в мальовничих строях, співаючих і танцюючих. Строї і виконання пісень та танців притягали всіх глядачів, які з радости й захоплення не переставали оплескувати.

Вміжчасі з'явився кобзар-бандурист Юліян Китастий який на бажання зібраних співав і грав веселу пісню про дворянку, а потім співав про назріваючу війну з турками, заохочуючи тим молодь вступати в козацькі загони на Запорізькій Січі. Юліян Китастий справді жив своєю ролею й нагадував нам таких славних бандуристів, як Гнат Хоткевич, чи йому подібних.

Прощання козака з дівчиною вдало передали сантиментальним і жалібним співом і читкими рухами рук і голови Оксана Рогатин-Макогон з Торонто і козак Орест Малюга з Судбур. Так закінчилася перша дія, а заля шуміла від оплесків.

Сцена другої дії представляла робочий день на селі. Жінки і дівчата виконували обов'язки мужчин, які пішли захищати рідну Україну перед нападами турків. Дівчата розвеселяли і заспокоювали себе співами і танцями. Вони під музику виконали танець „Марина", а потім починали танок „Женці". Аж тут з'явився старий козак—Орест Войтович. Спочатку він схилився на палицю, показуючи свій старший вік, але коли побачив молодих дівчат, кинув палицю набік і витанцьовував, як молодий козак.

Дівчата привабили старого козака своїми рухами й гарними усмішками. Щоб жінка його не пізнала, він зав'язав голову хусткою і далі танцював. Гра була на високому рівні, були добірні пісні й достосована музика, вродливі дівчата з усміхами і танцювальні рухи кожного з них були випрацьовані солідно.

Раптом на сцені з'явилась циганка-ворожка. Вона, Оксана Жовкевич-Сірз, співом розповіла дівчатам про зілля й чари, які вона може вжити, щоб дівчатам розказати їх долю, майбутнє. Всі прислухаються уважно, аж вийшла одна з дівчат, Оксана Рогатин-Макогон, і попрохала ворожку, щоб розказала її долю. Доля дівчини роз'яснюється поемою Т. Шевченка „Тополя", яку вміло й з великим відчуттям продеклямувала Ліна Фонтейн. Оксана Рогатин-Макогон закінчила цю сцену чудовою піснею музика К. Стеценка „Плавай, плавай, лебедонько". Чистим драматичним співом Оксана передала ввесь жаль, тугу й бажання молодої дівчини.

В третій дії ми побачили образ козаків, як вони пишуть листа до султана. Отаман Сірко—Володимир Рогатин, диктує зміст того листа писареві, а козаки твердими й гучними голосами дають свою згоду. Потім заповідач—Тарас Рогатин—переклав зміст того листа на англійську мову.

Бандурист Юліян Китастий знову підбадьорював козаків до бою, а соліст Павло Бігун пригадував козакам славних провідників і героїчні діла в походах, скріплюючи цим бадьорий настрій. Козаки зі списами, а потім шаблями виконували підготовні вправи до бою, а коли зверталися до людей на залі, скорим рухом вбивали шаблі в долівку з гучним „слава". Публіка нагороджувала їх всіх гучними оплесками й вставанням з місць.

У глибині сцени з'явився хрест, всі учасники клякнули і проспівали чудову молитву Бортнянського „Под Твою милость". І це справді гідне закінчення, бо всі знаємо, що козаки все зверталися до Божої Матері в часах турбот.

На закінчення з'явилися на сцені всі учасники оперети, солісти Оксана Рогатин-Макогон, Оксана Жовкевич Сірз, Юліян Китастий, Орест Малюга, Павло Бігун, Орест Войтович, Володимир Рогатин, Міля Бабяк; головний заповідач і хореограф „Веселки" Тарас Рогатин, Ліна Фонтейн, яка продеклямувала „Тополю", мґр Ольга Мисик-Рогатин, диригентка хору „Дніпро", д-р М. Козак, диригент оркестри, і Джені Турнер, мистецький директор. Публіка, вставши з місць, вітала виконавців оперети гучними і бравурними оплесками.

Треба зазначити, що музика, співи і танці заповнювали час трьох дій, переплітаючи веселими і сумними моментами. Присутні мали змогу частинно пізнати нашу культуру і традицію та історію другої половини XУІІ століття.

Ми вдячні усім тим, що присвятили вільний час і вивели ту оперету для розваги мешканців міста Судбури. Було б побажаним, щоб такі оперети частіше мали місце в міському театрі. Рекомендуємо всім містам звертатися до хору „Дніпро" й танцювального ансамблю „Веселка", щоб вони загостили до ваших околиць і привезли чудовий шматок нашої культури не тільки українцям, але й усім канадцям.

Дмитро Зубаль

Храмове свято...

(Продовження зі стор. 3)

сі Вахнянин-Куриленко, проспівала по-мистецьки з питомою їй чутливістю ряд релігійних і народних пісень, одержавши рясні оплески. Слідували привітання отця крилошанина Михайла Колтутського, отця митрата Степана Галик-Голутяка, д-ра Олега Снилика, голови Делеґатури Товариства „Свята Софія" Українців Католиків, д-ра Т. Животенка та інших.

Дружньо з новим ентузіязмом і вірою в здійснення встановлення першого патріярха УАПЦ як символу нашої синівської любови святому Володимирові Великому закінчено це особливе свято в церкві св. Володимира в Лос Анджелесі.

Д-р Ол. Сн.

Спортові вісті

Редаґує Омелян Твардовський

О. СКОЦЕНЬ ВИДАЄ СВОЮ КНИЖКУ

Невдовзі має появитися у друку книжка про український футбольний спорт під назвою „З футболом у світ" пера нашого відомого футбольного аса Олександра (Лєня) Скоценя. Ця книжка матиме приблизно 400 сторінок друку з поділом на 11 розділів міститиме біля 50 світлин, взятих із оригінальних знімок і репродукцій. У формі своїх особистих споминів автор насвітлюватиме розвиток українського футбольного спорту на рідних землях особливо в Західній Україні, перед і під час Другої світової війни, як також під час першої і другої еміграції.

Не підлягає сумнівам, що ця книжка матиме свою унікальну та неоцінену вартість з огляду на достовірні матеріяли, оперті на дійсних подіях і історичних фактах, як теж певні статистичні дані, які в іншому випадку пропали б або пішли б у забуття.

Беручи до уваги факт, що ми, українці майже не маємо жадної спортової літератури, гідної уваги, щоб могти рівнятися з надбанням інших народів у цій ділянці,— задум О. Скоценя опрацювати та видати таку книжку серед незвичайно важких сучасних обставин треба прийняти з великим ентузіязмом та підтримати його як морально, так і матеріяльно. Кошт видання 1,000 примірників обраховано на 15,000 долярів, що є досить поважною сумою, і тому допомога у формі фінансової підтримки є майже необхідною.

О. Скоцень був виразно проти будь-якої загально-громадської збірки, хоча засадничо не противився матеріяльній допомозі з боку людей доброї волі, приятелів і і прихильників футбольного спорту, які вважають таке видання потрібним.

Доцінюючи вартість цього видання, у Чикаґо створено Ініціятивний комітет його прихильників у складі: д-р Ахіль Хрептовський, д-р Павло Надзікевич, д-р Юліян Куляс, дир. Роман Мицик, Богдан Куцан, І. Бабій та Роман Дубляниця, з метою зібрати певні фонди на цю ціль. У зв'язку з цим, вирішено відкрити в Кредитівці „Самопоміч" конто ч. 01-24620-00, на яке почали вже впливати перші пожертви.

Сподіємося, що за прикладом Чикаґо підуть теж інші осередки українського поселення у ЗСА, Канаді та інших країнах світу.

Датки можна пересилати також безпосередньо до автора на адресу: A. Skocen, 370 Dixon Rd, apt. 407, - Weston, Ont. M9R 1T2, Canada.

Р. Д.

УСВТ „Ч.Січ"-Спортфрендс С.К. 2 :3

УСВТ „Ч.Січ"-Юніон Ленсерс 1 : 0

Продовжуються гри турніру, що його в літньому часі спонзорує німецька фірма ДАБ. У цьорічному турнірі беруть участь вісім чолових дружин Космополітальної і Шейфер ліґ, властиво перша дружина „Ч.Січі" єдина дружина, що репрезентує „Мейджор Дивізію" Шейфер Ліґи, решта—це клюби: Берґен Кікерс, Галедон С. К., Елизабет С. К., Юніон Кавнті С.К., Юніон Ленсерс, Спортфрендс Пассейк і Силвер Лейк—усі з Космополітальної Ліґи.

В першій зустрічі з клюбом Спортфрендс, що відбулася 15-го липня ц.р., на площі Фарчес Ґров в Юніон „Січовики" зазнали поразки, вислідом 2:3. У грі наша дружина в більшості мала ініціятиву і можливості здобути більше ґолів, але цим разом напад не використав переваги. В складі дружини бракувало: Букачевського, Ю. Бакуна, Р. Матіяша і Торія, які виїхали на літні вакації.

У чергових змаганнях 5-го серпня ц.р. „Ч. Січ" відбула зустріч з аматорським чемпіоном східніх ЗСА, - яким є Юніон Ленсерс.

Виступивши до цих змагань у кращому своєму складі, „Ч.Січ" не тільки показала гарну і цікаву гру, але і перемогла свого чільного суперника вислідом 1 : 0. Переможного ґоля здобув Хмілевський. У попередніх змаганнях обидва ґолі стрілив Сабрій.

У складі „Ч.Січі" в обидвох змаганнях виступали: Хамуляк, Науменко, Василак, Мазур, Торій, Берман, Брієнца, Ю.Бакун, Букачевський, Гунчак, Сірвел, Хмілевський, Поліс, В.Бакун. Провідник дружини—Володимир Бакун. Після цих змагань „Ч.Січ" займає в своїй підгрупі друге місце і, якщо здобуде перемогу з клюбом Сілвер Лейк, ввійде до півфіналу турніру.

Збірна спортової школи „Ч.Січі"—збірна табору „Льоканда" 4 : 0

8-го серпня ц.р. збірна молодших юнаків Спортової Школи „Ч. Січі" відбула товариські змагання зі збірною одноліткiв американського табору „Льоканда", спортову програму в якому ведуть інструктори із західньоевропейських країн (Італії, Англії, Шотляндії). У звітовій зустрічі учні головного тренера Ігоря Чупенка перемогли вислідом 4 : 0. Ґолі для нашої дружини здобули: Михайло Бінозеський 2, Павло Бойко і Петро Данчевський. Крім них у складі збірної виступали: Г.Сергієв, А. Лишик, І. Надбережний, А. Ансон, К. Діґаль, В. Білон, Я. Твардовський, Т. Бортник, М. Вільчак, Т. Науменко.

Хроніка Спортової Школи „Ч. Січі"

За перших два тижні побуту на вишколі учасники поза спортово-виховними лекціями влаштували дві спортові ватри спільно з танцювальним табором Роми Прийми-Богачевської „Маскарадний вечір"; відбули дві прогулянки на місцеве озеро та взяли участь в двох балетних концертах і кількох розвагових імпрезах.

Майже кожного вечора висвітлюються спортово-виховно-розвагові фільми. Понад десяток учасників беруть участь у навчанні української мови і пісень, що їх веде професійна учителька Марійка Бокало.

Табір пройшов трикратну інспекцію відповідних федеральних інституцій (харчування, адміністрація, інструкторський склад і навчальні програми) і дістав першорядні оцінки.

В доповнення до попередньо поданого складу інструкторів і Управи С.Школи подаємо, що обов'язки опікунів виконують: Володимир Василак, Андрій Гарматій і Аня Лишик.

(от)